

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
WOJCIECH KUTYŁA

KRR.410.005.01.2018

Pan
Jan Krzysztof Ardanowski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/044 – Nadzór właścicielski Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad spółkami prawa handlowego z branży rolno-spożywczej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Krzysztof Ardanowski, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, od dnia 20 czerwca 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Krzysztof Jurgiel, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 19 czerwca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Nadzór właścicielski nad spółkami z branży rolno-spożywczej. 2. Obsada kadrowa spółek. 3. Wyznaczanie spółkom celów i egzekwowanie ich wykonania.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017–2018 z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność objętą kontrolą, w szczególności danych dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Kontrolerzy	1. Juliusz Rzeszotarski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/44/2018 z dnia 15 października 2018 r. 2. Ewa Calczyńska, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KRR/45/2018 z dnia 15 października 2018 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi właściwie sprawował nadzór właścicielski nad przejętymi spółkami z udziałem Skarbu Państwa z branży rolno-spożywczej oraz prawidłowo realizował uprawnienia w zakresie wykonywania praw z akcji i udziałów tych spółek. W ramach tego nadzoru Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonywał analizy wyników działalności nadzorowanych spółek prawa handlowego na podstawie kwartalnych informacji otrzymanych od przedstawicieli Skarbu Państwa w radach nadzorczych spółek. W ewidencji finansowo-księgowej Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako dysponenta części budżetowej rzetelnie były ujęte akcje i udziały spółek, w których wykonywał on uprawnienia Skarbu Państwa. W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi zadania dotyczące nadzoru właścicielskiego prawidłowo realizował Departament Nadzoru Właścicielskiego.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 i z 2018 r. poz. 1000, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmował działania w celu określenia, w drodze uchwały walnego zgromadzenia lub w statutach i umowach spółek, postanowień w sprawach przewidzianych przepisami ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *o zasadach zarządzania mieniem państwowym*³ oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. *o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*⁴.

W spółkach nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadzono zwyczajne walne zgromadzenia i zgromadzenia wspólników w terminach określonych przepisami prawa, a kandydaci na członków organów nadzorczych wskazani przez Ministra uzyskali wymagane przepisami ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *o zasadach zarządzania mieniem państwowym* pozytywne opinie Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych. Zasady kształtowania wynagrodzeń członków zarządu oraz członków rad nadzorczych w spółkach były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi realizował zadania w zakresie wyznaczania spółkom celów i egzekwowania ich wykonania na podstawie przepisów prawa oraz na podstawie dokumentów rządowych.

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że dopiero w 2018 r., tj. ponad dwa lata od przyjęcia *Programu Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015–2019*, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – w celu realizacji zadania utworzenia Narodowego Holdingu Spożywczego – powołał Zespół do spraw opracowania koncepcji utworzenia Krajowej Grupy Spożywczej, a opracowanie tej koncepcji polecił Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, w tym zakresie potrzebne jest zintensyfikowanie działań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Nadzór właścicielski nad spółkami z branży rolno-spożywczej

Opis stanu faktycznego

W dniu 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. *o zasadach zarządzania mieniem państwowym* (dalej u.z.m.p) zmieniająca sposób nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 u.z.m.p., Prezes Rady Ministrów koordynuje wykonywanie uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa i dąży do zapewnienia jednolitego sposobu wykonywania praw z akcji w spółkach akcyjnych i udziałów w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (dalej akcje lub udziały) należących do Skarbu Państwa.

Prezes Rady Ministrów, na podstawie art. 7 ust. 2 u.z.m.p., we wrześniu 2017 r. określił zasady nadzoru właścicielskiego oraz dobre praktyki, którymi kieruje się Skarb Państwa jako akcjonariusz w dokumencie pn. *Zasady nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa* (dalej *Zasady nadzoru właścicielskiego*). Rada Ministrów, na podstawie art. 8 ust. 2 u.z.m.p., wydała rozporządzenie z dnia 3 stycznia 2017 r. *w sprawie wykazu spółek, w których prawa*

³ Dz. U. z 2018 r. poz. 1182.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2190.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne⁶ (dalej rozporządzenie w sprawie wykazu spółek), określające wykaz 21 spółek, w których prawa z akcji lub udziałów wykonywał Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej Minister) (poz. 160-180 wykazu spółek).

Wykaz spółek, w których prawa z akcji lub udziałów wykonywał Minister uległ zmianie dwukrotnie.

W związku ze zbyciem z dnia 27 lutego 2017 r. należących do Skarbu Państwa udziałów Małopolskiego Centrum Biotechniki Sp. z o.o. z siedzibą w Krasnym, w dniu 9 czerwca 2017 r. rozporządzenie w sprawie wykazu spółek⁷ uległo zmianie poprzez skreślenie tej spółki z wykazu spółek (poz. 169).

W dniu 8 grudnia 2017 r. rozporządzenie ws. wykazu spółek⁸ uległo kolejnej zmianie – do wykazu spółek została dodana spółka Kosmo Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu (poz. 447). Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi stał się organem wykonującym prawa z udziałów stanowiących 4,5% kapitału zakładowego tej spółki.

Na podstawie art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym*⁹, w stan likwidacji zostało postawione Ministerstwo Skarbu Państwa (dalej MSP), które do tego dnia było jednostką obsługującą Ministra Skarbu Państwa wykonującego uprawnienia z akcji lub udziałów Skarbu Państwa w spółkach.

Do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazano z Ministerstwa Skarbu Państwa w likwidacji podstawowe dokumenty oraz informacje dotyczące spółek z udziałem Skarbu Państwa przejmowanych w nadzór właścicielski przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Pismem z dnia 17 stycznia 2017 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do Likwidatora Ministerstwa Skarbu Państwa o przekazanie kserokopii dokumentacji oraz informacji dotyczących przejmowanych spółek, w szczególności: obowiązującego statutu lub umowy spółki, notatki ze zwyczajnych walnych zgromadzeń i zwyczajnych zgromadzeń wspólników spółki za ostatni rok obrotowy, struktury kapitałowej spółki, aktualnego składu organów spółek oraz wskazanie ich kadencji, a także określenie spraw wymagających niezwłocznego podjęcia decyzji. Powyższa dokumentacja została przejęta na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego podpisanego w dniu 7 lutego 2017 r. przez Dyrektora Departamentu Nadzoru Właścicielskiego w MSP w likwidacji oraz Dyrektora Departamentu Gospodarki Ziemią w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Protokołem zostały przekazane dokumenty 21 przejętych spółek, tj.: statuty i umowy spółek, karty informacyjne o spółkach (wydruk z systemu informatycznego), sprawozdania finansowe za ostatni rok obrotowy (najczęściej za 2015 r.) oraz przesłane do MSP sprawozdania zbieżne ze sprawozdaniem F-01 za III kwartał 2016 r.

W protokole zdawczo-odbiorczym wskazano również sprawy do pilnego załatwienia, w tym dotyczące uzupełnienia składu rady nadzorczej (dalej RN) w spółce Chłodnia

⁶ Dz. U. poz. 10, ze zm.

⁷ W dniu 19 czerwca 2017 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy rządu lub państwowe osoby prawne (Dz. U. poz. 1164).

⁸ W dniu 18 grudnia 2017 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne (Dz. U. poz. 2358).

⁹ Dz. U. poz. 2260, ze zm.

Białystok Spółka Akcyjna z siedzibą w Białymstoku (dalej Chłodnia Białystok) o przedstawiciela Skarbu Państwa oraz uaktualnienia dokumentacji spółki Podlaskie Centrum Rolno-Towarowe Spółka Akcyjna z siedzibą w Białymstoku (dalej Podlaskie Centrum Rolno-Towarowe).

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie otrzymało z Ministerstwa Skarbu Państwa w likwidacji innych dokumentów i informacji dotyczących przejętych w nadzór właścicielski spółek Skarbu Państwa. Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że „dokumentacja dot. nadzorowanych spółek została przejęta na podstawie protokołu podpisanego w dniu 7 lutego 2017 r. przez Dyrektora Departamentu Nadzoru Właścicielskiego w MSP w likwidacji i Dyrektora Departamentu Gospodarki Ziemią w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Likwidator MSP nie przekazał programów lub planów restrukturyzacyjnych przekazanych spółek, a Departament Nadzoru Właścicielskiego MRiRW nie ma wiedzy, czy w byłym MSP takie plany się znajdowały”.

Według stanu na dzień 30 września 2018 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawował nadzór nad 21 spółkami kapitałowymi, tj. 16 spółkami akcyjnymi oraz pięcioma spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością, których łączna wartość nominalna akcji i udziałów wyniosła 1.133.466,3 tys. zł. Wielkość udziału w kapitale zakładowym Skarbu Państwa (dalej SP) w nadzorowanych spółkach wyniosła od 1,6% (468,6 tys. zł – Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego "Trzemeszno" Sp. z o.o.) do 96,1% (63.494 tys. zł – Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A.). Spośród 21 spółek nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 14 to hurtowe rynki rolno-spożywcze (dalej rynki hurtowe), w tym osiem podmiotów z większościowym udziałem Skarbu Państwa i sześć z mniejszościowym udziałem SP.

Spośród nadzorowanych spółek, nominalnie największą wartość akcji Skarbu Państwa – 789.495,2 tys. zł (79,7% udziału Skarbu Państwa w kapitale zakładowym), Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi posiadał w Krajowej Spółce Cukrowej S.A. (dalej KSC S.A.), a najmniejszą – 8,5 tys. zł (4,3% udziału SP) w Kosmo Sp. z o.o.

Ponad 50% udziału w kapitale zakładowym, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi miał w dziewięciu spółkach, tj. w: Wałbrzyskim Rynku Hurtowym S.A. (63%), Zielonogórskim Rynku Rolno-Towarowym S.A. (65,5%), Warszawskim Rolno-Spożywczym Rynku Hurtowym S.A. (71,8%), Krajowej Spółce Cukrowej S.A. (79,7%), Rolno-Spożywczym Rynku Hurtowym S.A. w Radomiu (81,9%), Dolnośląskim Centrum Hurtu Rolno-Spożywczego S.A. (86,3%), Lubelskim Rynku Hurtowym S.A. (88%), Rolno-Przemysłowym Rynku Hurtowym „GIEŁDA HURTOWA” S.A. w Legnicy (92,7%), Pomorskim Hurtowym Centrum Rolno-Spożywczym S.A. (96,1%). We wszystkich spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi był mniejszościowym udziałowcem.

(akta kontroli str. 290-299, 905-908, 1006-1034, 1272-1375, 2639-2651, 3478-3524, 3529)

Na podstawie protokołu z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie przekazania akcji i dowodów potwierdzających prawa Skarbu Państwa do akcji w związku z likwidacją Ministerstwa Skarbu Państwa, Zastępca Dyrektora Departamentu Mienia Skarbu Państwa w MSP przekazał Dyrektorowi Biura Ministra w MRiRW papiery wartościowe (akcje) oraz dowody potwierdzające prawa Skarbu Państwa do akcji dotyczące 15 spółek akcyjnych prawa handlowego. Wobec tego, że część akcji trzech spółek były akcjami imiennymi, MSP nie miało dokumentów tych akcji. Akcje

te zostały przekazane Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi bezpośrednio przez zarządy spółek w II połowie 2017 r.

Wartość akcji oraz udziałów przejętych spółek została zaewidencjonowana w MRiRW w księgach rachunkowych dysponenta części na koncie 030 – Długoterminowe aktywa finansowe w korespondencji z kontem 800 – Fundusz jednostki.

W dniu 29 grudnia 2017 r. przeprowadzono spis z natury akcji Skarbu Państwa 16 spółek, których akcje były w posiadaniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W wyniku inwentaryzacji Departament Finansów pismem z dnia 22 lutego 2018 r. poinformował Komisję Inwentaryzacyjną, że w trakcie dokonania wyceny ustalono różnicę inwentaryzacyjną akcji Skarbu Państwa stanowiącą nadwyżkę w wysokości 1.670 zł oraz poinformował o braku w arkuszu inwentaryzacyjnym jednej akcji KSC S.A. W wyniku weryfikacji treści arkuszy spisowych w dniu 23 lutego 2018 r. Komisja Inwentaryzacyjna na spotkaniu z kierownictwem Departamentu Finansów wyjaśniła, że nadwyżka i niedobór wynikały z błędnego opisu koperty akcji przedstawionej Komisji. Stosowne poprawki zostały wyjaśnione, uzgodnione, wprowadzone i zaparafowane. W zakresie przeprowadzonej inwentaryzacji Komisja nie sformułowała wniosków.

Inwentaryzacja udziałów w pięciu spółkach nastąpiła w drodze potwierdzenia sald. Nie stwierdzono rozbieżności z zapisami wartości udziałów w księgach rachunkowych MRiRW oraz w księgach rachunkowych spółek.

(akta kontroli str. 919-1162)

W okresie od przejęcia w styczniu 2017 r. nadzoru nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa do września 2017 r., tj. określenia przez Prezesa Rady Ministrów *Zasad nadzoru właścicielskiego*, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi korzystał z dokumentów opracowanych w Ministerstwie Skarbu Państwa jako dobre praktyki w zakresie:

- kształtowania wynagrodzeń w spółkach,
- działalności sponsoringowej i społecznej odpowiedzialności spółek,
- wytycznych dla spółek z udziałem Skarbu Państwa w zakresie przygotowywania sprawozdań finansowych,
- wykonywania funkcji przez członków rad nadzorczych.

W celu koordynacji wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w spółkach, na podstawie art. 7 ust 2 u.z.m.p. Prezes Rady Ministrów w dniu 28 września 2017 r. określił zasady nadzoru właścicielskiego oraz dobre praktyki, którymi kieruje się Skarb Państwa jako akcjonariusz, wydając następujące dokumenty: *Zasady Nadzoru Właścicielskiego nad spółkami Skarbu Państwa*, *Kierunki polityki właścicielskiej w zakresie zbywania akcji/udziałów należących do Skarbu Państwa*, *Wytyczne dotyczące procedury wyboru i współpracy z firmą audytorską badającą roczne sprawozdanie finansowe spółki z udziałem Skarbu Państwa*, *Wytyczne dla spółek z udziałem Skarbu Państwa sporządzających sprawozdanie finansowe za rok 2017*.

Ponadto w ramach koordynacji wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w spółkach oraz dążenia do zapewnienia jednolitego sposobu wykonywania praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa, Prezes Rady Ministrów w okresie luty-czerwiec 2017 r. przekazał Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi pisma zawierające m.in. wytyczne w zakresie wykonywania praw z akcji i udziałów w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, w tym dotyczące obowiązku: przekazywania informacji kwartalnych o nadzorowanych spółkach, podejmowania działań zmierzających do dokonania zmian organizacyjnych w spółkach, tj. zmiany

umów lub statutów spółek dostosowujących do wymogów określonych w u.z.m.p., zasad zarządzania mieniem oraz wymogów dla kandydatów na członka organów spółek.

W okresie objętym kontrolą w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi funkcjonowały dwie komórki organizacyjne odpowiedzialne za nadzór właścicielski nad spółkami, w których Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykonywał prawa z akcji lub udziałów, a mianowicie:

- w okresie od dnia 13 stycznia 2017 r. do dnia 7 czerwca 2017 r. – Wydział Nadzoru Właścicielskiego w Departamencie Gospodarki Ziemią. Wydział utworzony został na mocy wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Gospodarki Ziemią z dnia 20 stycznia 2017 r. (z mocą obowiązującą od dnia 13 stycznia 2017 r.) w związku z zarządzeniem nr 1 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2017 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- od dnia 8 czerwca 2017 r. – Departament Nadzoru Właścicielskiego (dalej DNW), który utworzony został na mocy zarządzenia nr 43 Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 maja 2017 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹⁰ oraz zarządzenia nr 21 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 czerwca 2017 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Na podstawie art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym*, w porozumieniu z likwidatorem Ministerstwa Skarbu Państwa, z dniem 1 lutego 2017 r. do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeniesiono osiem osób (od dnia 1 lutego 2017 r. - siedem, a od dnia 20 lutego 2017 r. – jedną) w celu realizacji zadań związanych z nadzorem właścielskim nad Spółkami z udziałem Skarbu Państwa.

Stan zatrudnienia w komórkach organizacyjnych realizujących zadania związane z nadzorem właścielskim nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa wyniósł:

- w Wydziale Nadzoru Właścicielskiego w Departamencie Gospodarki Ziemią na dzień 1 lutego 2017 r. – osiem osób;
- w Departamencie Nadzoru Właścicielskiego na dzień 8 czerwca 2017 r. – dziewięć osób, w tym dyrektor departamentu;
- w Departamencie Nadzoru Właścicielskiego na dzień 29 października 2018 r. – 10 osób, w tym dyrektor departamentu, siedmiu pracowników na stanowiskach merytorycznych i dwa samodzielne stanowiska ds. obsługi prawnej oraz ds. obsługi administracyjno-kancelaryjnej.

W MRiRW od dnia 10 sierpnia 2018 r. obowiązywał dokument pn. *Podział czynności w Kierownictwie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi*, w którym ustalono zakres czynności kierownictwa Ministerstwa. Zgodnie z tym dokumentem, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi określał zadania do realizacji oraz nadzorował ich wykonanie w sprawach objętych zakresem działania m.in. Departamentu Nadzoru Właścicielskiego.

Dla każdego z pracowników opracowano *Opis Stanowiska Pracy* zawierający opis realizowanych zadań. W Departamencie Nadzoru Właścicielskiego funkcjonowały m.in. *Samodzielne stanowiska ds. nadzoru właścielskiego*. Szczegółowy podział nadzorowanych spółek na jednego pracownika był ustalony przez Dyrektora Departamentu Nadzoru Właścicielskiego w dokumencie *Wykaz spółek oraz*

¹⁰ M.P. poz. 510.

nadzorujących je pracowników. Każdy z pracowników nadzorował od dwóch do czterech spółek.

Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że podział zadań na pracowników DNW w zakresie nadzorowanych spółek był równomierny i uwzględniał specyfikę danej spółki, w szczególności jej wielkość i udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym. Podział zapewniał realizację wszystkich czynności związanych z nadzorem.

Z uwagi na wykonywanie przez Departament Nadzoru Właścicielskiego zadań Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi związanych z nadzorem nad instytutami badawczymi w zakresie wykonywania przez nie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach kapitałowych, pracownicy DNW wykonywali swoje obowiązki w stosunku do instytutów badawczych oraz spółek, w których instytuty posiadają udział. Nadzór ten dotyczył sześciu instytutów badawczych i 26 spółek.

Wszyscy pracownicy zajmujący się realizacją zadań związanych z nadzorem właścicielskim nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa spełniali wymagania określone w opisach stanowiska pracy zatwierdzonych przez dyrektora komórki organizacyjnej. Pracownicy posiadali długoletnie doświadczenie zawodowe związane nadzorem właścicielskim nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa nabyte podczas zatrudnienia w byłym Ministerstwie Skarbu Państwa.

Odnośnie do zakresu sprawowanego przez Ministra nadzoru nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa, Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała: „*Dokonując łącznej analizy art. 7 i 8 u.z.m.p., należy stwierdzić, że ustawodawca dokładnie ustalił jakie uprawnienia przysługują poszczególnym organom. Zgodnie z jej treścią, uprawnienia z zakresu określania zasad nadzoru właścicielskiego oraz dobrych praktyk (m.in. w zakresie polityki dywidendowej, kształtowania wynagrodzeń, sponsoringu, społecznej odpowiedzialności biznesu) zostały przydzielone Prezesowi Rady Ministrów, który koordynuje wykonywanie uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa i dąży do zapewnienia jednolitego sposobu wykonywania praw z akcji i udziałów Skarbu Państwa w spółkach nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Należy zauważyć, że ustawa precyzuje, które uprawnienia Prezesa Rady Ministrów mogą zostać przekazane innemu organowi, a które nie. Jednocześnie, w oparciu o art. 8 ust. 2 u.z.m.p., Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 3 stycznia 2017 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne. Zgodnie z § 1 ww. rozporządzenia, ustalono wykaz spółek, w których prawa z akcji i udziałów Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, stanowiący załącznik do rozporządzenia. Zgodnie z omawianą u.z.m.p. oraz rozporządzeniem, Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostało przekazane uprawnienie do wykonywania praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa (łącznie z wynikającymi z nich prawami osobistymi), w części spółek działających w sektorze – który można określić – rolno-spożywczym (obecnie Minister wykonuje prawa z akcji i udziałów w dwudziestu jeden spółkach). Należy podkreślić, że Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie przekazano uprawnień z zakresu określania zasad nadzoru właścicielskiego oraz dobrych praktyk, a następnie przekazywania ich spółkom bądź też członkom rad nadzorczych. Warto zasygnalizować, że Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oprócz uprawnienia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 u.z.m.p., nie przekazano także kompetencji określonej w art. 7 ust. 1 pkt 3 u.z.m.p.*”

(akta kontroli str. 39-282, 513-561, 2648-2651, 1384-1406)

W okresie objętym kontrolą Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie podejmował działań w celu zbycia akcji lub udziałów spółek prawa handlowego.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyjaśnił, że: „ W dokumencie podpisanym przez Prezesa Rady Ministrów we wrześniu 2017 r. pt. *Kierunki polityki właścicielskiej w zakresie zbywania akcji/udziałów należących do Skarbu Państwa* wskazano, że priorytetem Państwa stało się wzmocnienie nadzoru nad posiadaniem majątkiem, a nie jego prywatyzacja. Zbywanie poszczególnych części mienia państwowego, przestało być celem polityki właścicielskiej Państwa, które koncentruje się na odpowiedzialnym tworzeniu fundamentu dla budowania stałego wzrostu wartości polskiego kapitału. Z uwagi na relatywnie niewielką liczbę nadzorowanych spółek (21) podlegają one stałemu monitorowaniu pod kątem zasadności utrzymywania w nich stanu posiadania udziału Skarbu Państwa. Od chwili rozpoczęcia wykonywania praw z udziałów i akcji spółek z udziałem Skarbu Państwa przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie wpływały od potencjalnych inwestorów oferty nabycia akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa. Jedynym wystąpieniem w tym zakresie było pismo Prezesa Zarządu Podlaskiego Centrum Rolno-Towarowego S.A. z dnia 18 maja 2018 r., w którym proponowano rozważenie możliwości sprzedaży części akcji należących do SP. Na ww. pismo Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi udzielił odpowiedzi w dniu 16 sierpnia 2018 r., w którym poinformował o braku uzasadnienia do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa w kontekście planowanego rozpoczęcia prac zmierzających do utworzenia Narodowego Holdingu Spożywczego”.

(akta kontroli str. 1005-1034, 2642, 4093-4094, 4098-4102)

Realizując zadania z zakresu wykonywania praw z akcji i udziałów Skarbu Państwa w spółkach nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju, Departament Gospodarki Ziemią, a następnie Departament Nadzoru Właścicielskiego przygotowywał *Instrukcje do głosowania* zawierające projekt stanowiska Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobu głosowania przez reprezentanta Skarbu Państwa na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników spółek, celem przedłożenia ich Ministrowi do analizy i akceptacji.

W MRiRW przygotowywano także: wnioski w sprawie zwołania walnego zgromadzenia lub zgromadzenia wspólników oraz projektów uchwał głosowanych na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników, instrukcje zawierające stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobu głosowania przez reprezentanta Skarbu Państwa na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników spółek w zakresie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy spółki, powzięcia uchwały o podziale zysku albo pokryciu straty, udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków, połączenia, przekształcenia oraz podziału spółki, zmiany statutu, umowy spółki oraz przedmiotu działalności spółki, instrukcji zawierających stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobu głosowania przez reprezentanta Skarbu Państwa na walnym zgromadzeniu w zakresie rozpatrywania i zatwierdzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej, sprawozdania zarządu z działalności grupy kapitałowej oraz określenia prawa głosu na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników spółek, wobec których spółka z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów¹¹ (dalej spółek zależnych), dokonywano analizy wykonania uchwał walnego zgromadzenia lub zgromadzenia wspólników spółek, udzielano

¹¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 798, ze zm.

pełnomocnictw przedstawicielom w zakresie reprezentowania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników spółek.

(akta kontroli str. 3574-3940)

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawował bieżący nadzór nad spółkami przede wszystkim przez współpracę Departamentu Nadzoru Właścicielskiego z radami nadzorczymi tych spółek, a w szczególności z reprezentantami Skarbu Państwa. Sposób tej współpracy określały *Zasady nadzoru właścicielskiego* w pkt II. Pkt. 5 pn. *Współpraca rad nadzorczych/pełnomocników wspólnika z odpowiednimi komórkami organizacyjnymi w urzędach obsługujących podmioty wykonujące prawa z akcji/udziałów należących do Skarbu Państwa*. Po powołaniu do rady nadzorczej, reprezentanci Skarbu Państwa otrzymywali pisemną informację od Dyrektora Departamentu Nadzoru Właścicielskiego dotyczącą podstawowych obowiązków jakie powinni wykonywać w ramach sprawowanego nadzoru. W lutym 2017 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wskazał reprezentantom Skarbu Państwa w radach nadzorczych sposób przekazywania informacji kwartalnych o spółce oraz przypomniał o zachowaniu zasad staranności przy sporządzaniu dokumentów, natomiast w marcu 2018 r. przypomniał reprezentantom o obowiązkach dotyczących bieżącego monitorowania sytuacji w spółkach wynikających z *Zasad nadzoru właścicielskiego* i zobowiązał ich do przekazywania w formie pisemnej wyników prowadzonych analiz sytuacji spółki wraz z *Kwartalną Informacją o spółce*. Powyższe dokumenty były przekazywane do Departamentu Nadzoru Właścicielskiego przez reprezentantów Skarbu Państwa w radach nadzorczych.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi informował reprezentantów Skarbu Państwa w radach nadzorczych nadzorowanych spółek o zdarzeniach mających wpływ na sposób wykonywania praw z akcji i udziałów Skarbu Państwa oraz o wejściu w życie przepisów prawa oraz dokumentów rządowych, których zakres obejmował działalność spółek z zaleceniem zapoznania się z dokumentami oraz ich stosowania przy wykonywaniu czynności.

Departament Nadzoru Właścicielskiego pełnił funkcje organizacyjne i kontrolne w stosunku do członków rad nadzorczych spółek. Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że: „Członkowie rad nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa reprezentujący Skarb Państwa utrzymywali bezpośredni i regularny kontakt z pracownikami DNW. Poza oficjalną sprawozdawczością wynikającą z *Zasad nadzoru właścicielskiego*, pracownicy DNW kontaktowali się z reprezentantami Skarbu Państwa telefonicznie i mailowo, a także odbywali spotkania robocze, w szczególności w trakcie zwyczajnych i nadzwyczajnych zgromadzeń udziałowców. W przypadkach tego wymagających zwracano się do reprezentantów Skarbu Państwa o przeprowadzenie pogłębionego badania (kontroli, audytu) sytuacji w danej spółce np. pismo do reprezentantów Skarbu Państwa w RN Zielonogórskiego Rynku Rolno-Towarowego S.A. wraz z odpowiedzią. Departament Nadzoru Właścicielskiego szczególną uwagę przykładał do nadzoru nad prowadzonymi przez spółki inwestycjami występując do reprezentantów Skarbu Państwa w RN o regularne przedkładanie sprawozdań z realizacji danego zadania inwestycyjnego. Departament Nadzoru Właścicielskiego nie posiada informacji o przypadkach kontaktów członków rad nadzorczych spółek nadzorowanych przez MRiRW z Departamentem Skarbu Państwa w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów”.

(akta kontroli str. 574-918, 2641-2642, 2652-2657)

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w zakresie wykonywania praw z akcji i udziałów w nadzorowanych spółkach, podjął działania mające na celu określenie, w drodze uchwały walnego zgromadzenia lub w statucie, że zgody organu

nadzorczych wymagają działania określone w art. 17 ust. 2-4 i 6 u.z.m.p. Zapisy takie wprowadzono w 13 statutach i umowach spółek spośród 21 nadzorowanych, a w jednej podjęto uchwałę mającą na celu wypełnienie obowiązku wynikającego z art. 17 ust. 2-3 i 6 u.z.m.p. Zapisów powyższych nie wprowadzono w spółkach, w których Skarb Państwa miał mniejszościowy udział w kapitale zakładowym.

(akta kontroli str. 1376, 1381-1383, 1916, 1971, 2014)

Na koniec okresu sprawozdawczego 2016 r., 18 spółek osiągnęło dodatni wynik finansowy – zysk netto w wysokości 288.447 tys. zł, w tym Krajowa Spółka Cukrowa S.A. – zysk netto w wysokości 235.940,5 tys. zł. Trzy spółki zanotowały stratę w łącznej wysokości 5.441,1 tys. zł, w tym Stacja Hodowli i Unasieniania Zwierząt Sp. z o.o. w wysokości 3.637,8 tys. zł. Osiem spółek wpłaciło w 2017 r. do budżetu państwa dywidendę w łącznej kwocie 6.645,1 tys. zł¹².

Na koniec okresu sprawozdawczego 2017 r., 17 spółek osiągnęło dodatni wynik finansowy – zysk netto w wysokości 413.420,3 tys. zł, w tym Krajowa Spółka Cukrowa S.A. – zysk netto w wysokości 346.438,4 tys. zł. Cztery spółki wykazały stratę w łącznej wysokości 617 tys. zł. Łącznie osiem spółek wpłaciło w 2018 r. do budżetu państwa dywidendę w kwocie 7.686,7 tys. zł.

W związku z kontynuacją procesu liberalizacji rynku cukru od roku obrotowego 2017/2018, potrzebą wzmocnienia kapitału własnego, a także planowanymi nakładami inwestycyjnymi i remontem parku maszynowego, osiągnięty zysk za rok obrotowy 2016/2017 i 2017/2018 Krajowej Spółki Cukrowej S.A., zgodnie z uchwałami Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 31 marca 2017 r. i z dnia 29 marca 2018 r., został przeznaczony w całości na kapitał zapasowy oraz odstąpiono od poboru dywidendy. W uzasadnieniu przeznaczenia w całości zysku netto w 2017 r. na kapitał zapasowy, Zarząd Spółki stwierdził, że polityka poboru dywidendy realizowana od 2008/2009 do 2013/2014 w sposób nieproporcjonalny uwzględniała prawa akcjonariuszy w odniesieniu do potrzeb Spółki. Z uzyskanego w tym okresie przez KSC S.A. zysku netto w łącznej wysokości 1.836.816,1 tys. zł, na wypłatę dywidendy przeznaczono kwotę 1.430.430,4 tys. zł, tj. 77,9%.

Sekretarz Stanu w MRiRW zaakceptował propozycję głosowania na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w sprawie podziału zysku w Krajowej Spółce Cukrowej S.A. przedstawioną w notatce z dnia 23 marca 2017 r. przez Departament Gospodarki Ziemią oraz w notatce z dnia 23 marca 2018 r. przez Departament Nadzoru Właścicielskiego.

Zasady polityki dywidendowej zostały określone w dokumencie *Wytyczne dla spółek z udziałem Skarbu Państwa sporządzających sprawozdanie finansowe za rok 2017*, które w rozdziale III *Gospodarka kapitałami własnymi spółki* wskazały zasady podziału zysku netto za 2017 r. w spółkach z udziałem Skarbu Państwa. *Wytyczne dla spółek z udziałem Skarbu Państwa sporządzających sprawozdanie finansowe za rok 2018* zostały zatwierdzone przez Prezesa Rady Ministrów we wrześniu 2018 r. i na ich podstawie będą podejmowane decyzje odnośnie do dywidendy za 2018 r. Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że „polityka dywidendowa nie prowadziła do tzw. drenowania spółek, a także nie decydowano o wypłacie dywidendy gdy organy spółki sygnalizowały, że potrzeby inwestycyjne spółki wymagają pozostawienia środków z wypracowanego zysku netto w spółce. Przykładem potwierdzającym przedstawione informacje są wnioski zarządu Krajowej Spółki Cukrowej S.A. dotyczące przeznaczenia zysku netto za dwa ostatnie lata obrotowe na cele inwestycyjne, instrukcje dla pełnomocnika przygotowane przez

¹² W tym 1 tys. zł wpłaty spółki Kosmo Sp. z o.o., wobec której Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykonywał prawa z udziałów od dnia 19 grudnia 2017 r.

Departament Nadzoru Właścicielskiego i zaakceptowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz protokoły ze Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Krajowej Spółki Cukrowej S.A."

(akta kontroli str. 817-838, 292-299, 1379-1380, 3320-3425)

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonywał analizy wyników działalności nadzorowanych spółek prawa handlowego branży rolno-spożywczej. W tym zakresie na podstawie pkt IV *Zasad nadzoru właścicielskiego* pn. *System monitorowania spółek z udziałem Skarbu Państwa*, Departament Nadzoru Właścicielskiego otrzymywał od reprezentantów Skarbu Państwa w radach nadzorczych następujące informacje: kwartalną informację o spółce, kwartalne sprawozdanie F-01/I-01 o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz nakładach na środki trwałe, sprawozdanie kwartalne rady nadzorczej. W przypadkach opóźnień w przekazywaniu tych informacji, pracownicy DNW zwracali się do przedstawicieli Skarbu Państwa w radach nadzorczych o ich przekazanie (e-mail, telefon). W przypadku opóźnień kilku dni roboczych, Departament Nadzoru Właścicielskiego wysyłał pisma monitujące do przedstawicieli SP w radach nadzorczych spółek.

W kwartalnych informacjach o spółkach za III kwartał 2018 r. członkowie rad nadzorczych podali, że w przypadku dwóch spółek ich sytuacja finansowa jest bardzo zła, a w przypadku jednej ze spółek – wyrażano wątpliwości co do zasadności planowej inwestycji, tj. zakupu nieruchomości.

W takich przypadkach Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach bieżącego nadzoru właścicielskiego nad spółkami, podejmował odpowiednie działania. I tak np., w stosunku do jednej z tych spółek, Departament Nadzoru Właścicielskiego w notatce dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opisał stan ekonomiczno-finansowy spółki, zagrożenia istnienia spółki oraz reasumpcje stanu faktycznego. W reasumpcji stwierdzono, że „*Spółka utraciła realne szanse na prowadzenie rentownej działalności. Rekomendowanym rozwiązaniem jest podjęcie przez Walne Zgromadzenie uchwały o rozwiązaniu Spółki i postawienia jej w stan likwidacji*”. Notatka została zaakceptowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonywał analizy wyników działalności spółek prawa handlowego branży rolno-spożywczej w trakcie przygotowywania instrukcji do głosowania dla pełnomocnika do udziału w zwyczajnych walnych zgromadzeniach i zgromadzeniach wspólników nadzorowanych spółek. Analizowane były dokumenty finansowe spółek zaopiniowane przez rady nadzorcze i zbadane przez biegłych rewidentów. Na tej podstawie podejmowano decyzje dotyczące zatwierdzenia dokumentacji sprawozdawczej oraz udzielenia absolutorium członkom organów spółek.

Departament Nadzoru Właścicielskiego przekazywał do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dalej KPRM) dane, informacje oraz zestawienia dotyczące nadzorowanych spółek. I tak, w dniu 15 września 2017 r. przekazano informację o wyniku finansowym netto osiągniętym przez spółki w 2016 r., w dniu 25 października 2017 r. - tabele zawierające dane ewidencyjne nadzorowanych spółek oraz spółek zależnych, w dniu 1 marca 2017 r. - aktualizację informacji w systemie informatycznym w zakresie składu organów nadzorowanych spółek, w dniu 16 listopada 2018 r. zestawienia wydatków na cele marketingowe, komunikacyjne, wizerunkowe i sponsoringowe dziewięciu spółek wraz ze spółkami zależnymi, w których udział SP wynosił co najmniej 25% w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 października 2018 r.

(akta kontroli str. 648-745, 746-805, 1377, 1416-1824, 1525, 1540-1543, 1620, 3528-3538, 4009-4084, 4252-4254, 4236-4298)

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonywano analizy sprawozdań o wydatkach reprezentacyjnych, a także o wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz na usługi doradztwa związanego z zarządzaniem odnośnie do spółek, które były przekazywane do MRiRW wraz z opinią Rady Nadzorczej. W wyniku analizy sprawozdań nie ujawniono dokonywania przez spółki z udziałem Skarbu Państwa wydatków nie znajdujących uzasadnienia w rodzaju i rozmiarach prowadzonej działalności.

(akta kontroli str. 1376-1377)

Na podstawie art. 114 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym*, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wykonuje w imieniu Skarbu Państwa prawa do Zintegrowanego Systemu Informatycznego (dalej ZSI).

W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa porozumienia w sprawie dostępu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi do Zintegrowanego Systemu Informatycznego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, zawarte pomiędzy Kancelarią Prezesa Rady Ministrów a Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 7 sierpnia 2017 r. obowiązujące do dnia 31 grudnia 2017 r. i w dniu 11 maja 2018 r. obowiązujące do dnia 31 grudnia 2018 r. Pracownicy MRiRW mieli stały dostęp do ZSI od dnia podpisania porozumienia z dnia 7 sierpnia 2017 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi realizował zadania związane z obsługą Zintegrowanego Systemu Informatycznego, w szczególności pracownicy Departamentu Nadzoru Właścicielskiego wprowadzali i aktualizowali przekazywane przez spółki informacje o zmianach w organach spółek, dane z rocznych sprawozdań finansowych spółek oraz z ankiet kwartalnych.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi miał informacje o akcjonariuszach i wspólnikach nadzorowanych spółek. W okresie 2017–2018 pracownicy DNW występowali do spółek o przekazanie aktualnej listy akcjonariuszy lub wspólników. Na przykład, Stacja Hodowli Zwierząt i Unasielenia Zwierząt Sp. z o.o. pismem z dnia 1 października 2018 przekazała do MRiRW aktualną listę wspólników Spółki na dzień 30 września 2018 r., a Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Pile ZETPEZET pismem z dnia 24 maja 2017 r. przekazały księgę udziałów Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. i na dzień 30 kwietnia 2017 r. Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że „(...) w każdej informacji kwartalnej przekazywanej do MRiRW była podawana struktura akcjonariuszy/wspólników. Listy akcjonariuszy i wspólników były przeglądane przez pracowników DNW w trakcie zgromadzeń wspólników i walnych zgromadzeń. W okresie 2017–2018 w spółkach nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie było w tym zakresie istotnych zmian”.

(akta kontroli str. 1377-1378, 1407-1413, 4184-4230, 4300)

W MRiRW dokonywano oceny wyników działalności spółek na podstawie przedkładanych dokumentów finansowych, w tym sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy. W każdej notatce przygotowywanej dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Instrukcji dla pełnomocnika na walne zgromadzenie lub zgromadzenie wspólników) znajdowało się przygotowane w formie tabelarycznej zestawienie sytuacji finansowej spółki, w której wskazywano m.in. kluczowe wielkości dotyczące majątku spółki i zyskowności prowadzonej działalności, w ujęciu porównawczym do poprzednich okresów sprawozdawczych.

W latach 2016–2017, na podstawie analizy wskaźników finansowych, zysku netto, płynności finansowej, zadłużenia (%) zyskowności sprzedaży (%) spośród

dziewięciu spółek z większościowym udziałem Skarbu Państwa nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tylko jedna spółka generowała niewielką stratę netto. Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że: „Z uwagi na to, że spółka ta charakteryzuje się wysoką płynnością finansową i niskim zadłużeniem, sytuacja ta nie zagrażała dalszej działalności. W bieżącym roku, po trzech kwartałach spółka wykazuje zysk netto, co pozwala zakładać, że cały rok zakończy z dodatnim wynikiem finansowym. W kontrolowanym okresie, w odniesieniu do spółek nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nie były zgłaszane wnioski co do głosowania w sprawie działalności spółek ani wnioski o ogłoszenie upadłości”.

(akta kontroli str. 1378-1379, 1414-1415)

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako podmiot uprawniony do wykonywania praw z udziałów należących do Skarbu Państwa spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, nie przeprowadzał kontroli w nadzorowanych spółkach. Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że w okresie objętym kontrolą nie zaistniały przesłanki do przeprowadzenia kontroli, w szczególności Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie otrzymał informacji o nieprawidłowościach mających miejsce w nadzorowanych spółkach. Umowy dwóch spółek (Wielkopolskiego Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt Sp. z o.o. w Poznaniu oraz Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemiaczanego "Trzemeszno" Sp. z o.o.) wyłączały możliwość prowadzenia kontroli przez współnika. W dwóch spółkach (Stacji Hodowli i Unasieniania Zwierząt Sp. z o.o. oraz Zakładach Przemysłu Ziemiaczanego w Pile "ZETPEZET" Sp. z o.o.), jak podała Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego, Skarb Państwa posiadał reprezentantów w radzie nadzorczej, do których – w przypadku zaistnienia takiej potrzeby – w pierwszej kolejności zwróciłby się o przeprowadzenie kontroli tematycznej.

Zespół Audytu Wewnętrznego w Biurze Dyrektora Generalnego MRiRW nie przeprowadzał zadań audytowych w zakresie nadzoru właścicielskiego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad spółkami prawa handlowego z branży rolno-spożywczej.

(akta kontroli str. 7, 1379-1380)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi właściwie sprawował nadzór właścicielski nad przejętymi spółkami z udziałem Skarbu Państwa branży rolno-spożywczej oraz prawidłowo realizował zadania związane z wykonywaniem praw z akcji i udziałów tych spółek. W nadzorowanych spółkach w terminach określonych przepisami prawa przeprowadzono zwyczajne walne zgromadzenia i zgromadzenia współników. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonywał analizy wyników działalności nadzorowanych spółek na podstawie kwartalnych informacji otrzymanych od przedstawicieli Skarbu Państwa w radach nadzorczych spółek. Akcje i udziały spółek, w których Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykonywał uprawnienia Skarbu Państwa zostały uwzględnione w ewidencji finansowo-księgowej dysponenta części. W Departamencie Nadzoru Właścicielskiego opracowano projekty uchwał, instrukcje zawierające stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobu głosowania przez reprezentanta Skarbu Państwa oraz przygotowywano pełnomocnictwa na walne zgromadzenie lub zgromadzenie współników. Na bieżąco współpracowano z organami spółek oraz nadzorowano prawidłowość ich funkcjonowania, a także dokonywano oceny ich działalności i wnioskowano w sprawie zmian w składach tych organów.

2. Obsada kadrowa spółek

Opis stanu
faktycznego

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął działania mające na celu określenie we wszystkich nadzorowanych spółkach standardów obsady organów zarządzających i nadzorujących określonych w art. 18 oraz art. 22 u.z.m.p., polegające na przygotowaniu i przedstawieniu do głosowania uchwał zmieniających umowy lub statuty spółek lub uchwał walnego zgromadzenia lub zgromadzenia wspólników w powyższym zakresie. W wyniku działań Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zapisy wynikające z art. 18 ust. 1 u.z.m.p.¹³ oraz z art. 22 u.z.m.p.¹⁴ określono w 12 statutach lub umowach spółek z 21 nadzorowanych, w tym w dziewięciu spółkach z większościovym udziałem Skarbu Państwa w kapitale zakładowym oraz w jednej spółce, w której Skarb Państwa posiadał większość głosów na walne zgromadzenie. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął działania wynikające z art. 18 ust. 2 u.z.m.p.¹⁵ oraz art. 23 u.z.m.p.¹⁶, w odniesieniu do czterech spółek z większościovym udziałem Skarbu Państwa w kapitale zakładowym posiadających udziały lub akcje spółek zależnych. W ich wyniku wprowadzono zmiany w umowach spółek zależnych lub podjęto stosowne uchwały zwyczajnego zgromadzenia wspólników spółek zależnych w tym zakresie. Działania wynikające z art. 20 u.z.m.p.¹⁷ zostały podjęte w odniesieniu do dwóch spółek z większościovym udziałem Skarbu Państwa w kapitale zakładowym, które posiadały spółki zależne. W wyniku tych działań wprowadzono wymagane przepisami zmiany w umowach spółek zależnych.

(akta kontroli str. 188, 1834-1838, 1860-1979, 2549-2611, 4134-4176)

Na koniec 2017 r. liczba reprezentantów Skarbu Państwa w radach nadzorczych spółek, w których Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykonywał uprawnienia przysługujące Skarbowi Państwa wyniosła 62, a według stanu na dzień 31 października 2018 r. – 61.

W latach 2017–2018 Skarb Państwa miał reprezentantów w radach nadzorczych 18 spośród 21 spółek nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W tym okresie w 15 radach nadzorczych odwołano 81 reprezentantów Skarbu Państwa, a powołano 79. Powodami dokonywania zmian w radach nadzorczych podawanymi przez Ministra były w szczególności: rezygnacja członka, upływ kadencji, wzmocnienie nadzoru na spółką, optymalizacja składu osobowego.

Obowiązująca w MRiRW procedura dotycząca wskazywania kandydatów Skarbu Państwa na członków rad nadzorczych obejmowała przygotowanie przez DNW wniosku uwzględniającego podstawowe informacje o spółce i radzie nadzorczej, wskazanie przez Ministra kandydatów Skarbu Państwa na członków rad nadzorczych, weryfikację przez pracowników DNW wskazanych kandydatów oraz przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wystąpienia do Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych o wydanie pozytywnej opinii o kandydacie. Kryteria stosowane przy wskazywaniu kandydatów na członków rad nadzorczych uwzględniały wykształcenie, posiadane uprawnienia do zasiadania

¹³ Dotyczące określenia, w drodze uchwały walnego zgromadzenia lub w statucie tej spółki, że członkowie organu zarządzającego powoływani i odwoływani są przez organ nadzorczy po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata na członka organu zarządzającego.

¹⁴ Dotyczące określenia, w drodze uchwały walnego zgromadzenia lub w statucie tej spółki, wymogi, jakie musi spełniać kandydat na członka organu zarządzającego, uwzględniając w szczególności wymogi określone w tym artykule ustawy.

¹⁵ Dotyczące wprowadzenia do statutów spółek zależnych wymogu wynikającego z art. 18 ust. 1 u.z.m.p.

¹⁶ Dotyczące wprowadzenia do statutów spółek zależnych wymogów, o których mowa w art. 22 u.z.m.p.

¹⁷ Dotyczące wprowadzenia do statutów spółek zależnych wymogów, o których mowa w art. 19 ust. 1-5 u.z.m.p.

w radach nadzorczych spółek Skarbu Państwa i doświadczenie zawodowe kandydatów, w tym m.in. doświadczenie związane z wykonywaniem czynności nadzoru właścicielskiego. Przed powołaniem do rady nadzorczej, kandydaci Skarbu Państwa na członka rady nadzorczej składali oświadczenie, że nie naruszali wynikających z przepisów prawa ograniczeń i zakazów pełnienia funkcji we władzach spółek oraz prowadzenia działalności konkurencyjnej. W dyspozycji Departamentu Nadzoru Właścicielskiego były wnioski o wydanie opinii dotyczących kandydatów do rad nadzorczych kierowane do Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych, o której mowa w art. 24 u.z.m.p. Stanowiące załącznik do ww. wniosków kwestionariusze osobowe kandydatów wraz z przedstawionymi przez nich dokumentami były przekazywane do ww. Rady.

Badanie procedur powoływania kandydatów Skarbu Państwa na członków rad nadzorczych spółek nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – przeprowadzone na podstawie dokumentacji dotyczącej powołania reprezentantów Skarbu Państwa w dwóch spółkach: jednej z większościowym i drugiej z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa w kapitale zakładowym¹⁸ – wykazały, że wskazywanie kandydatów na członka organu nadzorczego w tych spółkach było zgodne z przepisami u.z.m.p. Kandydatów na członków rad nadzorczych wskazywał Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na wniosek Sekretarza Stanu lub z własnej inicjatywy. Wnioski Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, o których mowa w art. 25 u.z.m.p. były przekazywane do Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych. Kandydaci na członków rad nadzorczych wskazani przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi mieli pozytywne opinie powyższej Rady i zostali powołani uchwałami walnego zgromadzenia na członków rad nadzorczych tych spółek. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły skargi dotyczące procedury wyłaniania kandydatów do RN.

(akta kontroli str. 1829, 1839-1852, 1980 – 2026, 2461-2494, 2612-2632, 4085-4090, 4120, 4181-4183)

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w zakresie sprawowanego nadzoru, podjął w 2017 r. działania wynikające z art. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. z dnia 9 czerwca 2016 r. o *zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* (dalej u.z.k.w.) mające na celu ukształtowanie i stosowanie we wszystkich nadzorowanych spółkach zasad wynagradzania członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego, które polegały na doprowadzeniu do głosowania przez zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie projektów uchwał w tej sprawie. W wyniku tych działań w odniesieniu do 13 z 21 nadzorowanych spółek, w tym dziewięciu z większościowym udziałem Skarbu Państwa w kapitale zakładowym oraz w jednej spółce, w której Skarb Państwa posiadał większość głosów na walnym zgromadzeniu, podjęto uchwały walnego zgromadzenia lub zgromadzenia wspólników wprowadzające ww. zasady. W przypadku pozostałych ośmiu spółek, w których Skarb Państwa miał mniejszościowy udział w kapitale zakładowym, pomimo działań podjętych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nie wprowadzono zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego i organu nadzorczego.

Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że nowe zasady wynagradzania określone w u.z.k.w. zostały przegłosowane podczas walnego zgromadzenia lub zgromadzenia wspólników, na których były zatwierdzane sprawozdania za rok 2016 (lub wcześniej) lub do tego czasu podjęto działania

¹⁸ Tj, około 14% wszystkich powołanych w latach 2017–2018 reprezentantów SP w spółkach nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

mające na celu ukształtowanie i stosowanie zasad wynagradzania członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego określonych w u.z.k.w. we wszystkich spółkach, w stosunku do których Minister sprawuje nadzór właścicielski. Zasady przyznawania wynagrodzeń określone w uchwałach w sprawie wynagrodzeń uzależniono od czynników określonych w u.z.k.w. i nie stwierdzono przypadków naruszenia przepisów tej ustawy.

W latach 2017–2018 najniższe miesięczne wynagrodzenie członków zarządu w spółkach nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyniosło 8,5 tys. zł (Kosmo Sp. z o.o.), a najwyższe – 35 tys. zł (KSC S.A.). Miesięczne wynagrodzenie członków rad nadzorczych w 18 spółkach wyniosło od 0,5 do 1,8-krotności wysokości przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS¹⁹. W pozostałych spółkach, tj. z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa w kapitale zakładowym, w dwóch przypadkach było ono uzależnione od udziału członka rady nadzorczej w posiedzeniu i nie przekroczyło za posiedzenie wysokości przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS oraz w jednej ze spółek od 1,5 do 1,65-krotności tego wynagrodzenia.

Badanie dokumentacji dotyczącej działań Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu oraz członków rady nadzorczej pięciu losowo wybranych spółek oraz ich stosowania wykazało, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi realizował obowiązki w tym zakresie wynikające z przepisów u.z.k.w.

Okresowe oceny prawidłowości funkcjonowania rad nadzorczych w spółkach z udziałem Skarbu Państwa oraz wykonywania przez członków rad nadzorczych wskazanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zadań w zakresie bieżącego monitorowania sytuacji w spółkach dokonywano w MRIRW na podstawie dokumentacji przekazywanej przez rady nadzorcze nadzorowanych spółek. Wyniki analizy były przedstawione w notatkach przygotowywanych przez Departament Nadzoru Właścicielskiego do akceptacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, które zawierały propozycje głosowania na zwyczajne walne zgromadzenie lub zgromadzenie wspólników, w tym dotyczące podjęcia uchwał w sprawie udzielenia absolutorium członkom zarządu i rad nadzorczych.

Cyklicznej oceny prawidłowości wykonywania swoich obowiązków przez członków rad nadzorczych reprezentujących Skarb Państwa oraz działalności rady nadzorczej dokonywano corocznie, przygotowując instrukcję dla pełnomocnika na zwyczajne walne zgromadzenie lub zgromadzenie wspólników. Po analizie dokumentacji przedstawionej przez radę nadzorczą, w tym sprawozdania z działalności tego organu w poprzednim roku obrotowym oraz oceny współpracy w ciągu roku obrotowego, Departament Nadzoru Właścicielskiego przygotowywał propozycję głosowania w sprawie udzielenia absolutorium członkom rady nadzorczej danej spółki, przedstawiając Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi uzasadnienie przyjętego sposobu głosowania. Udzielenie członkowi rady nadzorczej absolutorium było równoznaczne z pozytywną oceną działalności w poprzednim roku obrotowym.

¹⁹ Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r. wyniosło 4.403,78 zł; Obwieszczenie Prezesa GUS z dnia 18 stycznia 2017 r. (Dz. Urz. GUS poz. 3); Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2017 r. wyniosło 4.739,51 zł; Obwieszczenie Prezesa GUS z dnia 17 stycznia 2018 r. (Dz. Urz. GUS poz. 2).

W latach 2017–2018 nie wystąpił przypadek nieudzielenia absolutorium reprezentantowi Skarbu Państwa w radzie nadzorczej w spółkach nadzorowanych przez MRiRW.

W kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki informowania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez przedstawicieli Skarbu Państwa w radach nadzorczych lub przez rady nadzorcze spółek o wystąpieniu przypadków naruszenia ograniczeń określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne*²⁰ przez prezesów, wiceprezesów i członków zarządu spółek nadzorowanych przez MRiRW. Przystępując do postępowania kwalifikacyjnego na członka zarządu, kandydaci składali oświadczenie o niepodleganiu – określonym w przepisach prawa – ograniczeniom lub zakazom zajmowania stanowiska członka zarządu w spółkach handlowych.

(akta kontroli str. 1494, 1830, 1853-1852, 1860-1871, 1936 -1943, 2027-2274, 2325-2334, 2356-2383, 2524-2611, 4231-4236, 4299)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmował działania mające na celu wprowadzenie w nadzorowanych spółkach standardów obsady organów zarządzających i nadzorujących określonych w ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o *zasadach zarządzania mieniem państwowym* oraz działania mające na celu ukształtowanie i stosowanie w spółkach zasad wynagradzania członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego wynikające ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o *zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*. Proces powoływania do rad nadzorczych spółek nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jak również stosowanie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu oraz członków rad nadzorczych były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. W MRiRW dokonywano oceny prawidłowości działania rad nadzorczych w spółkach oraz bieżącego monitorowania sytuacji w spółkach przez członków rad nadzorczych.

OBSZAR

3. Wyznaczanie spółkom celów i egzekwowanie ich wykonania

Opis stanu
faktycznego

Stosownie do art. 9 ust. 1 u.z.m.p., wykonywanie praw z akcji należących do Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej powinno odbywać się na zasadach prawidłowej gospodarki, w celu osiągnięcia trwałego wzrostu wartości tych akcji, z uwzględnieniem polityki gospodarczej państwa. Główne cele nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa zostały określone w *Zasadach nadzoru właścicielskiego* i obejmowały: długoterminowy wzrost wartości majątku narodowego realizowany poprzez wzrost wartości spółek z udziałem Skarbu Państwa; wzmocnienie nadzoru właścicielskiego poprzez jego wyższe standardy w obszarze doboru kadr oraz formułowania oczekiwań wobec reprezentantów Skarbu Państwa; zwiększenie ochrony kluczowych interesów gospodarczych państwa poprzez utrzymanie i wzrost polskiego kapitału w spółkach o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa.

Kwestie związane ze sprawowaniem nadzoru właścicielskiego nad spółkami sektora rolno-spożywczego zostały ujęte w dokumencie *Priorytety Ministerstwa Rolnictwa*

²⁰ Dz. U z 2017 r. poz. 1393.

i Rozwoju Wsi na lata 2018–2019 w aspekcie Programu Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019 oraz Paktu dla obszarów wiejskich na lata 2017–2020 (2030) w Obszarze VIII – Instytucje podległe i nadzorowane w Priorytecie 2 – Nadzór właścicielski nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa. Zgodnie z tym dokumentem, do głównych zadań Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w tym zakresie należy wzmocnienie nadzoru właścicielskiego, jako sumy działań odnoszących się do:

- nadzoru korporacyjnego – w zakresie spraw wynikających z przepisów prawa, w tym ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*²¹, tj.: analizy efektywności funkcjonowania organów, skuteczności zarządzania, wykonywania korporacyjnych i majątkowych praw z akcji i udziałów na walnych zgromadzeniach lub zgromadzeniach wspólników przez Pełnomocników Skarbu Państwa oraz
- nadzoru ekonomiczno-finansowego – w zakresie monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej nadzorowanych podmiotów, procesów restrukturyzacji, realizacji planów rzeczowo-finansowych oraz inwestycyjnych, analizy efektywności funkcjonowania spółek, wzrostu wartości spółek, stanowiących podstawę do podejmowania przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi działań, m.in. w obszarze doboru kandydatów do rad nadzorczych, mających właściwe kompetencje i kwalifikacje, celem zapewnienia prawidłowego i stabilnego funkcjonowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami²².

Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że: „*gospodarcze korzyści z posiadanych akcji lub udziałów wynikają z dążenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do nawiązania szerszej współpracy pomiędzy podmiotami z sektora rolno-spożywczego. Ze względu na dynamicznie zmieniające się otoczenie sektora rolno-spożywczego, w tym rozwój nowych technologii oraz silną konkurencję, niezbędna jest wymiana wiedzy i doświadczeń oraz poszukiwanie wspólnych projektów i zmierzanie do osiągnięcia efektu skali. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wypracowało zasady wzajemnej kooperacji pomiędzy zakładami przemysłowymi a producentami rolnymi. Społeczne korzyści wynikające z posiadanych akcji lub udziałów wynikają z faktu, że w części nadzorowanych spółek akcjonariuszami lub udziałowcami większościowymi są: jednostki samorządu terytorialnego, państwowe osoby prawne/spółki z większościami udziałem SP oraz fundacja nadzorowana przez Ministra Rolnictwa i rozwoju Wsi, co służy stabilności, woli współpracy akcjonariuszy/udziałowców oraz dążeniu do optymalnego zarządzania majątkiem narodowym.*”

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi analizował wykonywanie celów nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa określonych w *Zasadach nadzoru właścicielskiego* zawartych w: informacjach kwartalnych przekazywanych przez organy spółek, planach rzeczowo-finansowych, planach inwestycyjnych, wieloletnich planach strategicznych, rocznych sprawozdaniach finansowych spółek oraz skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej (dotyczy KSC S.A.) oraz corocznie – przy podejmowaniu decyzji w sprawie podziału zysku netto za dany rok obrotowy. W dokumentach sprawozdawczych, zarządy spółek i rady nadzorcze przedkładały informacje o realizacji zadań związanych z działalnością spółki oraz wytycznych KPRM, podlegające ocenie przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu absolutorium organom spółek. Na podstawie

²¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1577, ze zm.

²² Kwestie nadzoru nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa były też ujęte w dokumencie Priorytety Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rok 2017 w aspekcie Programu Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015–2019.

analizy dokumentacji dokonywana była ocena działalności organów spółek oraz zdecydowano o zmianach w składzie organów.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, poprzez wykonywanie praw z akcji i udziałów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników nadzorowanych spółek, wdrożył postanowienia ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. *o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* w zakresie ustalenia tzw. celów zarządczych dla członków organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa. We wszystkich spółkach z większościowym udziałem Skarbu Państwa nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały podjęte uchwały uwzględniające cele zarządcze, o których mowa w art. 4 ust. 5 u.z.k.w. W spółkach z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął działania zmierzające do ustalenia celów zarządczych polegające na przygotowaniu projektów uchwał walnego zgromadzenia lub zgromadzenia wspólników i wystąpieniu do zarządów spółek o umieszczenie w porządkach obrad punktów dotyczących rozpatrzenia i głosowania nad ww. projektami uchwał. W spółkach z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa, pomimo działań podjętych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nie wprowadzono powyższych zasad.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie wyznaczał spółkom celów do osiągnięcia oraz zadań do wykonania, jak również nie przekazywał spółkom oczekiwań odnośnie do działań spółek i uzyskiwanych przez nie wyników.

Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego wyjaśniła, że: „*zgodnie z u.z.m.p. i rozporządzeniem w sprawie wykazu spółek, Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostało przekazane uprawnienie do wykonywania praw z akcji i udziałów w spółkach z sektora rolno-spożywczego, natomiast nie przekazano mu uprawnień z zakresu określania zasad nadzoru właścicielskiego oraz dobrych praktyk, a następnie przekazywania ich spółkom bądź też członkom rad nadzorczych. Czynności takie jak określanie kierunków rozwoju, zmian organizacyjnych, majątkowych i kapitałowych spółek z branży rolno-spożywczej należą do wyłącznej kompetencji zarządów spółek, które w tym zakresie sporządzają odpowiednie plany strategiczne i roczne plany rzeczowo-finansowe. Plany te są opiniowane przez RN spółek. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykonuje uprawnienia, jako akcjonariusz lub wspólnik nadzorowanych przez siebie spółek kapitałowych, wynikające z przepisów Kodeksu spółek handlowych i ich statutów lub umów, zgodnie z którymi to zarządy spółek odpowiadają za zarządzanie majątkiem i sprawami spółki z należytą starannością wymaganą w obrocie gospodarczym, w tym również przygotowywanie i realizację planów strategicznych, w których wskazane są konkretne działania operacyjne oraz inwestycyjne, a przede wszystkim parametry ekonomiczne oraz inne cele zgodne z interesem podmiotu. Powyższe plany opiniowane są przez radę nadzorczą, która zobowiązana jest do bieżącego monitorowania ich realizacji. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie ma więc prawa wyznaczania spółkom celów do osiągnięcia i zadań do wykonania z uwagi na to, że byłoby to naruszeniem wyłącznej kompetencji zarządów spółek do prowadzenia spraw spółek, jak również nie przekazuje spółkom oczekiwań odnośnie do działań spółek i uzyskiwanych przez nie wyników, ponieważ byłoby to równoznaczne z wyznaczeniem spółkom celów. (...) Wszystkie nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi spółki są spółkami kapitałowymi i funkcjonują zgodnie z zasadami określonymi w przepisach kodeksu spółek handlowych. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykonuje uprawnienia, jako ich akcjonariusz lub wspólnik, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wynikającymi z Kodeksu spółek handlowych i ich Statutów lub Umów. Przepisy te nie dają mu uprawnień do wkraczania w zakres spraw leżących*

w gestii zarządów tych spółek, jak również wydawania wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki.”

W ramach działań dotyczących określenia koncepcji funkcjonowania lub strategii rozwoju spółek z branży rolno-spożywczej, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w *Programie Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015–2019* przyjętym w grudniu 2015 r. i zaktualizowanym w kwietniu 2016 r. m. in. wskazał zadanie (zadanie 02.05.03) dotyczące utworzenia Narodowego Holdingu Spożywczego. Podstawowym celem powołania nowego podmiotu była stabilizacja rynków rolnych, zapewnienie producentom rolnym udziału w przedsiębiorstwach przetwórstwa rolno-spożywczego oraz promocja i eksport polskiej żywności. Jak podano w powyższym dokumencie, utworzenie grupy kapitałowej w oparciu o przedsiębiorstwa przetwórstwa spożywczego i obrotu towarowego oraz podmioty sektora rolniczego miało stworzyć szanse zachowania majątku narodowego oraz stabilizacji sytuacji rynkowej na wybranych segmentach rynku rolnego w Polsce. W ramach realizacji tego zadania założono utworzenie międzyresortowego zespołu w celu opracowania koncepcji, trybu i warunków dokonania ewentualnej konsolidacji podmiotów sektora spożywczego i rolniczego. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (dalej KOWR), na zlecenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podjął w 2018 r. działania o charakterze analitycznym oraz przygotowawczym w celu utworzenia Polskiego Narodowego Holdingu Spożywczego (Krajowej Grupy Spożywczej). Realizację powyższych zadań zlecono ekspertowi zewnętrznemu, który przygotował w dniu 7 listopada 2018 r. założenia koncepcyjne modelu biznesowego oraz prawno-organizacyjnego powyższego Holdingu. W dniu 16 listopada 2018 r. powołano Pełnomocnika Dyrektora Generalnego KOWR do spraw utworzenia Narodowego Holdingu Spożywczego (Krajowej Grupy Spożywczej), który ma nadzorować prace związane z jego utworzeniem.

Zarządzeniem Nr 35 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2018 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania koncepcji utworzenia Krajowej Grupy Spożywczej został powołany zespół, którego zadaniem było opracowanie koncepcji utworzenia Krajowej Grupy Spożywczej oraz monitorowanie zadań realizowanych przez KOWR. Do zakończenia kontroli trwały prace analityczne oraz przygotowawcze polegające na przeglądzie biznesowym KSC S.A., rynków hurtowych, Elewarr Sp. z o.o. oraz spółek nadzorowanych przez KOWR.

W ramach projektu strategicznego pn. *Odtwarzanie i wsparcie lokalnych rynków rolnych* zaplanowano realizację działania polegającego na wypracowaniu koncepcji działania istniejących rynków hurtowych na rzecz rozwoju lokalnych rynków rolnych. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podał, że projekt ten miał głównie charakter legislacyjny. W ramach podjętych działań przygotowano i wdrożono przepisy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. *o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników*²³ wprowadzającej zwolnienie z opodatkowania przychodów ze sprzedaży do kwoty 20 tys. zł oraz umożliwiono wsparcie producentom rolnym w ramach niektórych działań PROW 2014–2020²⁴. W 2018 r. podjęto prace legislacyjne mające na celu ułatwienia prowadzenia produkcji i wprowadzania na rynek żywności przez podmioty działające w tzw. krótkich łańcuchach dostaw. Sejm RP uchwalił ustawę z dnia 4 października 2018 r. *o zmianie ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego i ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia*²⁵ oraz - ustawę z dnia 9 listopada 2018 r. *o zmianie niektórych ustaw*

²³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1961.

²⁴ W ramach działań: *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych, Współpraca, Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów, Leader, Transfer wiedzy i działalność informacyjna, Wsparcie dla szkolenia doradców, Wsparcie korzystania z usług doradczych.*

²⁵ Dz. U. poz. 2136 ogłoszony w dniu 13 listopada 2018 r.

w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji²⁶, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. W związku ze zrealizowaniem celów projektu jego zakończenie zaplanowano z końcem 2018 r.

W procesie legislacyjnym zakończonym wejściem w życie ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni²⁷ zgłoszono uwagi dotyczące uwzględnienia rolno-spożywczych rynków hurtowych w katalogu podmiotów wyłączonych z zakazu handlu w niedzielę. Poprawki zostały uwzględnione zgodnie z treścią wniosku Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Nie podjęto planowanych prac nad projektem ustawy o rynkach hurtowych. W tej sprawie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyjaśnił że „(...) rynki hurtowe, utworzone zgodnie z rządowymi programami są spółkami akcyjnymi, prowadzącymi działalność gospodarczą w oparciu o przepisy krajowe dotyczące działalności gospodarczej, ustawę z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych oraz obowiązujące przepisy prawne określające ich organizację (statuty, regulaminy). Długoletnie funkcjonowanie tych podmiotów gospodarczych w oparciu o obowiązujące przepisy, tak jak w innych krajach UE, w ocenie MRIRW, nie wymaga stworzenia odrębnego przepisu ustawowego dla tego typu działalności”.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie podejmował innych działań na rzecz określenia koncepcji funkcjonowania lub strategii rozwoju spółek, w których wykonuje prawa z udziałów lub akcji oraz działań na rzecz wspierania rozwoju rynków hurtowych.

Skarb Państwa utrzymywał udziały mniejszościowe w 12 spółkach, w których prawa z udziałów i akcji wykonywał Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi²⁸. W skład rad nadzorczych dziewięciu spółek na koniec 2017 r. wchodziło 16 reprezentantów SP wskazanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a na dzień 31 października 2018 r. – 17. W trzech spółkach²⁹ nie było reprezentantów Skarbu Państwa. Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała, że w przypadku spółki Podkarpackie Centrum Hurtowe AGROHURT S.A., pomimo niższego niż 50% udziału w kapitale zakładowym, ze względu na posiadanie akcji uprzywilejowanych Skarb Państwa posiadał 59,22% głosów na walnym zgromadzeniu. Ponadto w większości tych spółek Skarb Państwa posiadał przedstawicieli w radzie nadzorczej, a w przypadku Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego "Trzemeszno" Sp. z o.o. oraz Kosmo Sp. z o.o. kontrola sprawowana była pośrednio³⁰.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie podejmował działań na rzecz zbycia akcji lub udziałów Skarbu Państwa w spółkach, pomimo mniejszościowego udziału w kapitale zakładowym. Wynikało to – jak podała Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego – z faktu wskazania w dokumencie podpisanym przez Prezesa Rady Ministrów we wrześniu 2017 r. pt. *Kierunki polityki właścicielskiej w zakresie*

²⁶ Dz. U. poz. 2242 ogłoszony w dniu 30 listopada 2018 r.

²⁷ Dz.U. poz. 305, ze zm.

²⁸ Chłodnia Białystok S.A. z siedzibą w Białymstoku (49,2% udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym), Podkarpackie Centrum Hurtowe AGROHURT S.A. z siedzibą w Rzeszowie (48,6%), Małopolski Rynek Hurtowy S.A. z siedzibą w Tarnowie (36,1%), Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Pile "ZETPEZET" Sp. z o.o. z siedzibą w Pile (35,5%), Podlaskie Centrum Rolno-Towarowe S.A. z siedzibą w Białymstoku (29,9%), Beskidzki Hurt Towarowy S.A. z siedzibą w Bielsku Białej (28,9%), Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy "Giełda Elbląska" S.A. z siedzibą w Elblągu (23,1%), Stacja Hodowli i Unasielenia Zwierząt Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy (9,9%), Wielkopolskie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt Sp. z o.o. w Poznaniu z siedzibą w Tulcach (6,1%), Kosmo Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu (4,3%), Wielkopolska Gildia Rolno-Ogrodnicza S.A. z siedzibą w Poznaniu (4,5%) oraz Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego "Trzemeszno" Sp. z o.o. z siedzibą w Trzemesznie (1,6%).

²⁹ Wielkopolskie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt Sp. z o.o. w Poznaniu z siedzibą w Tulcach, Kosmo Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu oraz Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego "Trzemeszno" Sp. z o.o. z siedzibą w Trzemesznie.

³⁰ Tj. członkami RN byli przedstawiciele odpowiednio KSC S.A. oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

zbywania akcji/udziałów należących do Skarbu Państwa, że priorytetem Państwa stało się wzmocnienie nadzoru nad posiadaniem majątkiem, a nie jego prywatyzacja. Zbywanie mienia państwowego przestało być celem polityki właścicielskiej Państwa, która – jak podano w ww. dokumencie – koncentrowała się na odpowiedzialnym tworzeniu fundamentu dla budowania stałego wzrostu wartości polskiego kapitału. W niektórych spółkach akcjonariuszami lub udziałowcami większościowymi były jednostki samorządu terytorialnego, państwowe osoby prawne lub spółki z większościami udziałem Skarbu Państwa oraz fundacja nadzorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, co – jak podała Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego – „służyło stabilności, woli współpracy akcjonariuszy lub udziałowców oraz dążeniu do optymalnego zarządzania majątkiem narodowym”.

Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego podała także, że „w MRiRW nie prowadzono działań w kierunku łączenia ze sobą poszczególnych nadzorowanych spółek z uwagi na ich duże zróżnicowanie pod względem charakteru prowadzonej działalności, rozmieszczenia geograficznego i akcjonariatu (brak spółek ze 100% udziałem Skarbu Państwa).”

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach nadzoru właścicielskiego, przekazywał zarządom i radom nadzorczym nadzorowanych spółek informacje o zdarzeniach mających wpływ na sposób wykonywania praw z akcji i udziałów Skarbu Państwa, informacje o wejściu w życie przepisów prawa, a także formułował zalecenia. I tak:

- w dniu 20 stycznia 2017 r. przekazał do nadzorowanych spółek pismo informujące o przejęciu nadzoru właścicielskiego od MSP oraz wskazał dane kontaktowe dla przekazywania korespondencji;
- w dniu 27 lutego 2017 r. przypomniał prezesom zarządów spółek z większościami udziałem Skarbu Państwa o nowych zasadach składania oświadczeń majątkowych;
- w dniu 13 marca 2017 r. wystąpił do spółek z udziałem Skarbu Państwa o przekazanie informacji i dokumentów, w tym m.in. planu rzeczowo-finansowego na 2017 r., wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2016 r. z analizą odchyleń, struktury przychodów w 2016 r. z oceną rentowności poszczególnych obszarów funkcjonowania spółki oraz struktury zobowiązań i należności;
- w dniu 16 marca 2017 r. poinformował nadzorowane spółki o wejściu w życie u.z.m.p., nowych zasadach nadzoru właścicielskiego wprowadzanych tą ustawą oraz sformułował zalecenia dla zarządów w celu przygotowania zmian umów lub statutów spółek i przekazania projektów na walne zgromadzenie lub zgromadzenie wspólników;
- w dniu 14 czerwca 2017 r. przekazał do nadzorowanych spółek informacje o przejęciu nadzoru właścicielskiego przez Departament Nadzoru Właścicielskiego oraz wskazał dane kontaktowe dla przekazywania korespondencji;
- w dniu 12 lipca 2017 r. wystąpił do spółek z udziałem SP o informacje i dokumenty, w tym dotyczących dotychczasowego wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2017 r. z analizą odchyleń, struktury przychodów w pierwszym półroczu 2017 r. z oceną rentowności poszczególnych obszarów funkcjonowania spółki oraz struktury zobowiązań i należności;

- w dniu 27 lipca 2017 r. poinformował nadzorowane spółki o wejściu w życie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o *biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym*³¹;
- w dniu 4 grudnia 2017 r. przekazał informację do nadzorowanych spółek o uruchomieniu przez KPRM serwisu internetowego poświęconego nadzorowi właścicielskiemu;
- w dniu 13 grudnia 2017 r. poinformował Zarząd KSC S.A. i Zarząd Rolno-Spożywczego Rynku Hurtowego S.A. w Radomiu o opublikowaniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej KPRM nowego wzoru wniosku o wydanie opinii dotyczącej kandydata na członka organu nadzorczego, o którym mowa w art. 25 ust. 2 u.z.m.p.,
- w dniu 6 lutego 2018 r. przypomniał organom nadzorowanych spółek o wymaganiach dotyczących sporządzania rocznych planów rzeczowo-finansowych oraz zwrócił się o przekazanie w wyznaczonym terminie do DNW planów rzeczowo-finansowych na rok obrotowy 2018 wraz z opinią RN;
- w dniu 5 marca 2018 r. zwrócił się do nadzorowanych spółek o podjęcie niezbędnych działań, umożliwiających realizację rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE;
- w dniu 8 marca 2018 r. przypomniał reprezentantom SP w radach nadzorczych o obowiązkach w zakresie nadzoru nad spółką wynikających z *Zasad nadzoru właścicielskiego* oraz zobowiązał ich do przekazywania w formie pisemnej wyników prowadzonych analiz sytuacji spółki wraz z *Kwartalną Informacją o spółce*. Do pisma dołączono przygotowany przez DNW wzór pisma szczegółowo określającego zakres informacji dodatkowo przekazywanych przez reprezentantów Skarbu Państwa w radach nadzorczych spółek;
- w dniu 22 marca 2018 r. skierował do reprezentantów Skarbu Państwa w radzie nadzorczej KSC S.A. pismo dotyczące kwartalnego przekazywania informacji o stopniu zaawansowania inwestycji pn. *Budowa w porcie morskim silosu na cukier o pojemności ok. 50 tys. ton oraz pakowni cukru wraz z magazynem logistycznym i infrastrukturą logistyczną* realizowanej w ramach projektu strategicznego pn. *Intermodalny Terminal Towarowy zawarty w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030*.

Zebrane dane dotyczące realizacji wykonywania zaleceń przez spółki zestawiane były w postaci zbiorczych tabel lub indywidualnych zestawień.

W latach 2017–2018 w związku z posiedzeniami Kierownictwa MRIRW, w Departamencie Nadzoru Właścicielskiego opracowane zostały następujące dokumenty:

- *Informacja na temat realizacji ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym w zakresie nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 lutego 2017 r., Informacja w sprawie Spółek nadzorowanych przez Departament Nadzoru Właścicielskiego dotycząca wyników finansowych za 2016 r., wypłaty dywidendy oraz realizacji planów rzeczowo-finansowych według stanu na dzień 30 czerwca 2017 r. z dnia 25 września 2017 r.;*

³¹ Dz. U. poz. 1089, ze zm.

- *Informacja na temat prowadzonych i planowanych inwestycji w spółkach z udziałem Skarbu Państwa nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 grudnia 2017 r.;*
- *Informacja na posiedzenie Kierownictwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat zadań w zakresie nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa w okresie od dnia 3 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. z dnia 6 marca 2018 r.;*
- *Informacja na temat stanu zagospodarowania majątku Krajowej Spółki Cukrowej S.A. z siedzibą w Toruniu w lokalizacjach po wyłączonych cukrowniach z możliwością wznowienia produkcji cukru z dnia 19 lutego 2018 r.*

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracował materiały dotyczące sytuacji nadzorowanych spółek na posiedzenia komisji parlamentarnych takie jak: *Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat funkcjonowania Krajowej Spółki Cukrowej S.A. z siedzibą w Toruniu* – na posiedzenia Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Senackiej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 8 listopada 2017 r. oraz *Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat rynków hurtowych w Polsce* – na posiedzenie Senackiej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 13 listopada 2017 r.

(akta kontroli str. 392-393, 566-918, 3523-3531, 4009-4054, 4091-4133)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi realizował zadania w zakresie wyznaczania spółkom celów i egzekwowania ich wykonania na podstawie przepisów prawa oraz na podstawie dokumentów rządowych. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi systematycznie przekazywał zarządom i radom nadzorczym nadzorowanych spółek, w tym reprezentantom Skarbu Państwa, informacje o zdarzeniach mających wpływ na sposób wykonywania praw z akcji i udziałów Skarbu Państwa i o wejściu w życie przepisów prawa, których zakres obejmował działalność spółek, a także formułował zalecenia w tym zakresie. W MRiRW na bieżąco monitorowano i analizowano sytuację finansowo-ekonomiczną spółek. Opracowywano zbiorcze materiały dotyczące sytuacji ekonomicznej nadzorowanych spółek dla Kierownictwa MRiRW, KPRM, Sejmu RP i Senatu RP. We wszystkich spółkach nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w których Skarb Państwa posiadał większościowy udział, zostały podjęte uchwały uwzględniające cele zarządcze, o których mowa w art. 4 ust 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o *zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach *Programu Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015–2019*, dopiero w 2018 r., tj. ponad dwa lata od przyjęcia tego Programu, w celu realizacji zadania utworzenia Narodowego Holdingu Spożywczego (Krajowej Grupy Spożywczej), powołał Zespół do spraw opracowania koncepcji utworzenia Krajowej Grupy Spożywczej, a opracowanie tej koncepcji polecił Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

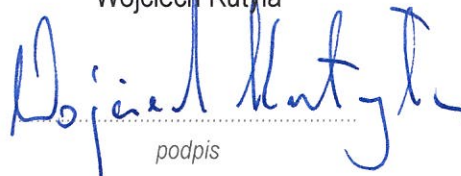
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia 28 grudnia 2018 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Wojciech Kutyla

podpis